

Leto XII. Štev. 6	TELEFON: UREDNISTVA 25-67 UPRAVE 28-67 POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.409	Maribor, ponedeljek 9. januarja 1939	NAROČNINA NA MESEČ: Prejeman v upravi ali po pošti 18.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din	Cena din 1.—
------------------------------	---	---	---	-------------------------

Načrti Italije in Nemčije

Na žel'lo Italije je Nemčija odgodila akcijo za svoje vzhodnoevropske načrte in bo podprla italijansko akcijo na Sredozemlju ter v Afriki — Uresničitev teh načrtov bi ustvarila v Evropi popolnoma nov položaj

LONDON, 9. januarja. »Daily Mail« poroča iz Berlina, da je Nemčija na željo Italije odgodila pričetek akcije za reševanje vzhodnoevropskega problema, v katerem predstavlja najvažnejšo postojanko ukrajinsko vprašanje. Nemčija je nameravala spraviti to vprašanje na tapet že letos spomladi in bi moral to akcijo napovedati tudi že nemški državni vodja in kancelar v svojem govoru pred državnim zborom 30. januarja. Po najnovšem sporazumu med Berlinom in Rimom se pa to ne bo zgodilo. Nemčija je odgodila svojo vzhodnoevropsko akcijo zaradi tega, da podpre Italijo pri njeni sredozemski akciji v sporu s Francijo. To je tudi omogočilo, da je bila na sestanku v Berchtesgarnu in Monakovem odstranjena napetost med Nemčijo in Poljsko.

ITALIJANSKI ARGUMENTI

Pri svoji zahtevi, naj Nemčija odgodi svojo vzhodnoevropsko akcijo, se je Italija sklicevala na pomoč, ki jo je nudila Nemčiji za časa česko-slovaške krize in ko je bila pripravljena zavzeti se za interese Nemčije tudi z orožjem v roki. Zaradi tega mora imeti sedaj Nemčija, ko gre za italijansko akcijo na Sredozemskem morju in v Afriki, popolnoma proste roke, da lahko enako pomaga Italiji, kakor je Italija lani Nemčiji. Razen tega je Italija opozorila Nemčijo, da sedanji čas za nemško akcijo v vzhodni Evropi ne bi bil ugoden, ker je Japonska preveč zaposlena na Kitajskem in ne bi mogla zadostno podpreti nemške in italijanske akcije proti Sovjetski Rusiji, ki bi se v tem primeru lahko sporazumela s Poljsko in Romunijo, ki imata obe enake interese, uprati se nemško-ukrajinski akciji za ustanovitev velike Ukrajine.

SEDAJ IMA PREDNOST ITALIJA

Sedaj je po Nemčiji vrsta na Italiji, da uresniči svoje načrte. V ta namen mora biti Italiji in Nemčiji kot njeni zaveznici oči Rim-Berlin zagotovljeno varno in mirno zaledje v srednji in vzhodni Evropi. Temu cilju morajo služiti vsa sedanja prizadevanja Rima in Berlina. Zato je treba najprej pomiriti Poljsko. To se je sedaj tudi zgodilo in Beck je odpotoval od Hitlerja in von Ribbentropa za zagotovilo, da se Poljski za enkrat ni treba ničesar bati. Nadaljnja zagotovila bo dobil Beck s strani Italije ob priključitvi Italije k nemški zunanji politiki. Italija je sedaj tudi zagotovila grofa Ciana v Varšavi. Kakor se zadržuje na poučenem mestu, bo tudi nemški zunanji minister von Ribbentrop obiskal Varšavo istočasno kakor Clano, ali vsaj neposredno za njim.

NAJUGODNEJŠI TRENETEK ZA ITALIJO

Po tem sporazumu med Italijo in Nemčijo je Mussolini sklical za 4. februar sejo velikega fašističnega sveta, ki se bo vršila v Beneški palači v Rimu pod ducevim predstvom. Na tej seji bo imel Mussolini velik govor, v katerem bo fiksiral italijanske zahteve nasproti Franciji in pričel tako uradno akcijo za njihovo uresničitev. Do takrat bo imel Mussolini izdelane že vse načrte do podrobnosti, kar bo sela že po obisku angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in zunanjega ministra Halifaxa v Rimu in po obisku italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v nekaterih državah srednje Evrope, zlasti na Poljskem. Stališče Francije, ki je sama zavrnila Poljsko in nekatere druge države srednje Evrope, ki so iskale v Parizu zagotovila za skupno organizacijo obrambe proti nameram politike osi Rim-Berlin, je Italijo le še okrepilo, ker je te države prisililo, da se popolnoma vklonijo volji Italije in Nemčije. V Rimu so zato prepričani, da je nastopil sedaj, ko je

Francija osamljena, najugodnejši trenutek za uresničitev italijanskih aspiracij.

POTEM ŠELE PRIDE NA VRSTO NEMČIJA

V Berlinu bodo Italijansko akcijo podprli na enak način, kakor so lani v Rimu nemško. Ko pa bodo uresničene italijanske aspiracije, bo dobila zopet Nemčija proste roke za svoje vzhodnoevropske načrte, ki jih bo zopet podprla Italija z vso svojo diplomatsko in vojaško močjo. V Berlinu in Rimu računajo tudi, da bo do tedaj likvidirano že špansko in kitajsko vprašanje in da bo s tem Japonska dobila proste roke nasproti sovjetski Rusiji. Razen tega bi nastal po uspešni dovršitvi italijanskih načrtov na Sredozemskem morju in v Afriki v Evropi čisto nov položaj, ki bi še bolj

okrepil moč osi Rim-Berlin in skupine, ki se na njo veže. Vpliv Francije bi bil v tem primeru popolnoma izločen, tako v diplomatskem kakor v vojaškem oziru. List pripominja, da odkriva to nevarne načrte, na katere bi morala predvsem misliti Chamberlain in Halifax, ko bosta ta tečen odpotovala na obisk k Mussoliniju in grofu Cianu v Rim.

NEMSKI TISK POTRjuje

BERLIN, 9. januarja. V zvezi z Daldierjevimi potovanjem po francoski severni Afriki, pisanjem italijanskega tiska in bližajočim se rimskim obiskom Chamberlaina in Halifaxa, se postavlja nemški tisk popolnoma na italijansko stran. Nemški listi pravijo, da je bilo Daldierjevo potovanje samo izzivanje Italije in očita Franciji, da se še vedno ni zvela v novi položaj v Evropi in svetu. Francija bi rada še vedno branila stari red, ki je bil v Monakovem dokončno porušen. Toda morala bo spoznati, da stoji pravice narodov nad pravicami držav in da je treba urediti novo Evropo na podlagi tega edinega pravilnega načela. Nemčija bo stala vedno trdno na strani pravičnih zahtev Italije in bi bile zato napačne vse spekulacije, ki bi se gradile na zmotni misli, da os Berlin-Rim ni dovolj in v vsakem primeru trdna.

Francija se mora odločiti za sporazum ali vojno

SENZACIONALEN ČLANEK V OFICIJELNEM ITALIJANSKEM GLASILU »RELAZIONI INTERNAZIONALI«

RIM, 9. januarja. »Relazioni Internazionali« objavljajo obširno razpravo o italijansko-francoskih odnosih in pravilo, da je Francija glavni sovražnik italijanskega naroda. Govorec o Laval-Mussolinijevem sporazumu pred 4 leti pravi list, da je ta sporazum priznal Italiji njen položaj in pravico do Abesinije. Toda Francija je vodila dalje sovražno politiko: upirala se je nemškimi zahtevam, podpirala sankcije, sklenila zvezo s sovjetsko Rusijo, stavila drugim državam (Angliji) na razpolago svoja pomorska in letalska oporila, sklepala vojaške zveze, odlašala priznanje italijanskega imperija, podpirala republikansko Španijo itd. Francija je neprenehoma kršila pravice Italijanov v Tuniziji, podpirala italijanske politične begunce v boju proti fašizmu in ovirala svobodno gi-

banje Italije v srednji in vzhodni Evropi. Sedaj sloni položaj Evrope na treh stebri: Italiji, Nemčiji in Angliji. Iz tega trikotja bo Francija tako dolgo izključena, dokler ne bo uredila svojih odnosov z Italijo in ji priznala vsega, kar ji pripada v Evropi in v Afriki. Ti odnosi se morajo urediti ali potem sporazuma ali potem vojne. Podcenjevanje moči Italije s strani Francije pomeni za Francijo nevarno spekulacijo. Italija se Francije ne boji, kajti pripravljena je vojaško in moralno za vsak spopad. Razen tega se lahko v vsakem primeru zaneša na os Rim-Berlin. Ako želi živeti Evropa v miru, se mora zato ustanoviti nova Francija, ki bo priznala tuje pravice in se bo prilagodila novemu evropskemu položaju. Zato se mora Francija sama odločiti ali za sporazum ali za vojno.

Spopadi se nadaljujejo

DVA NOVA KRVAVA INCIDENTA NA MEJI MED MADŽARSKO IN CSR. NEMSKA IN ITALIJANSKA DEMARSA.

PRAGA, 9. januarja. Dočim incident pri Mukačevu zaradi spopada med formacijami CSR in Madžarske še ni poravnani in je v teku še preiskava mešane komisije, so se dogodili že zopet novi obmejni incidenti. Po madžarskih poročilih je v noči od sobote na nedeljo napadlo 200 mož oborožene karpatsko-ukrajinske garde madžarsko obmejno stražo in vdrla na madžarsko ozemlje. Poklicane madžarske čete so Ukrajince zopet vrgle čez mejo. Nasprotno pa je severno od Komarna skušalo vdreti na slovaško ozemlje več oboroženih madžarskih teroristov ter izzval spopad z obmejno stražo. V zvezi s temi krvavimi obmejnimi incidenti med

CSR in Madžarsko sta Nemčija in Italija intervenirali v Pragi in Budimpešti ter zahtevali, da se medsebojne motnje mirnega sosedstva takoj nehajo. Madžari so v odgovor na spopad zopet ustavili ves železniški promet med Madžarsko in Karpatsko Ukrajino.

BUDIMPEŠTA, 9. januarja. Avla. Iz Budimpešte poročajo o novem obmejnem incidentu pri Nagy Govecu na madžarsko-češko-slovaški meji. Po tem poročilu so Čehi obstreljevali neko vas z višalnimi bombami in pri tem vpeleli tri hiše. Nekaj češko-slovaških državljan, ki je hotel čez mejo, je bil obstreljen.

Zapiski

Prispodoba

Današnja Francija je mogoče primerjati z bojazljivim občanom, ki je spremenil svoje imetje v skromno, toda trdno rento, se odpovedal sleherni odgovornosti in se zaprl v svoj dom in kmetih. — (Pertinax, Pariz.)

Zaplemba Nemčiji neprijazne literature v Sudetih

NSDAP za Sudetsko ozemlje je izdala uredbi, po kateri morajo nemudoma oddati državljani vse knjige, brošure in pod., v kolikor imajo vsebinsko, sovražno današnjemu režimu v Nemčiji. Odlok ne velja samo za založnike in knjigarnarje, temveč za vsakega državljanja. Pri tem gre tako za leposlovna dela nearijskih avtorjev, kakor tudi za marksistično, liberalistično in prostozidarsko literaturo. Vodstvo stranke sporoča, da te knjige ne bodo sežgane, temveč izročene osrednjim uradom v rajhu, ki uporabljajo te knjige v študijske in arhivarske namene.

Delavnost poljskih monarhistov

V Varšavi je bila minule dni ustanovljena nova organizacija, ki nosi naziv »Poljska akcija patrijotizma« (Poljska domoljubna akcija). Člani te organizacije so monarhisti in politiki, simpatizirajoči s poljskimi opozicionalnimi strankami. Samo to že dovolj jasno dokazuje, da bo imela nova stranka opozicijski značaj. V najkrajšem času prične »Poljska domovinska akcija« izdajati svoj list, ki bo propagiral monarhistično misel na Poljskem.

Kontrola francoskega radia

»Berliner Börsenzeitung« posveča pozornost uredbi, ki je minule dni izšla v francoskem uradnem listu in ki poroča, da se je v ministrskem predstvom ustanovil urad za nadziranje poročil, ki jih razširja francoski radio. List k temu pripominja: »S tem ima francoska vlada pri rokah izvršilni organ, ki mu bo v bodoče v znatni meri mogoče preprečiti škodo, ki jo je doslej povzročal francoski radio, ker ni bilo nobenega kontrolnega organa. Dovolj je samo omeniti usodno vlogo, ki jo je igral strasburški radio v škodo francosko-nemških stikov. Pričakovati je, da bodo zdaj taki viri ščuvanja usahnil. Oba naroda, ki želita živeti v medsebojnem miru, bosta za to hvaležna.«

Panevropska unija se je razšla

Panevropska unija, ki je bila nekaka protitež Panameriški uniji, je svoj čas delovala za združitve evropskih držav v politično in gospodarsko enoto. V notranje politične razmere posameznih držav ni posegovala, bila je v prijateljskem razmerju do Zveze narodov in ustanov podobnega značaja. Njene začetne težave so bile v tem, da se ni hotela, pa tudi ni mogla zakoreniniti v Ameriki in Rusiji. Šele na svojem prvem kongresu 1. 1926, ki je uspelo pritegniti tri države v svoje interesno področje. Politična dejstva so bila močnejša od abstraktnih ideologij tega gibanja. — Zdad poročajo listi, da se je razšla Panevropska unija v Češko-Slovaški. To je bila podružna organizacija, kakršne so obstajale po vojni v večini evropskih držav in ki so imele centralo na Dunaju. Panevropsko gibanje je osnoval grof R. Coudenhove-Kalergi, čigar spisi so vzbujali v dvajsetih letih precejšnjo pozornost v vseh državah in pridobivali temu sicer reakcionarnemu političnemu mislecu mnogo pristavev.

Maribor, 9. januarja.

Takoj po odhodu italijanskega zunanjega ministra grofa Galeazza Ciana iz Budimpešte se je iz poučenega vira zadrževalo, da so odstranjeni tudi vsa glavna nasprotja, ki so se pred in po dunajski razsodbi v slovaško-madžarskem sporu pojavila med Madžarsko in Nemčijo. Iz Budimpešte so tudi poročali, da bo madžarski zunanji minister grof Istvan Csaky že sredi januarja odpoval na obisk v Berlin in da bodo ob tej priliki obnovljeni med obema sosednjima državama nekdanji prišerni stiki. Razvoj nadaljnjih dogodkov je pa pokazal, da je razdor med Budimpešto in Berlinom večji, kakor se je zdelo in da bo treba še precej naporov, preden bo antagopizem popolnoma odstranjen. V zvezi s tem je bilo tudi Csakyjevo potovanje v Nemčijo odgodeno in sedaj sploh nihče ne ve, kdaj se bo madžarski zunanji minister podal na to pot, ki niti Imrédyjevi vladni niti njemu samemu ni posebno prijetna.

Madžari še vedno ne morejo pozabiti, da je bila prav tista Nemčija, na katero so se, posebno po Horthyjevem slovesnem sprejemu lani poleti, tako zanašali kot na svojo absolutno zaščitnico. Prva grenka kaplja je kanila v madžarska srca tedaj, ko je nemški vodja in državni kancelar Adolf Hitler v svojih zgodovinskih govorih ob višku češkoslovaške krize proti vsemu budimpeštanskemu pričakovanju tako trdovratno naglašal, da govori samo kot zastopnik Nemcev in ne tudi Madžarov ter ostalih prizadetih narodov. Druga je bil monakovski sklep, da se rešitev madžarsko-češkoslovaškega spora prepušča direktnim pogajanjem med Budimpešto in Prago in se bo arbitražno postopanje velesil uveljavilo samo v primeru, ako ta direktna pogajanja v treh mesecih po monakovskem sklepu ne bi obrodila zaželenega sadu. Pa še ta sklep je povzročil Mussolini, ako njega ne bi bilo v Monakovem, kdo ve, če bi se bilo glede Madžarov sploh kaj sklenilo? Najhuje razočaranje je pa povzročilo nemško zavzemanje za Slovake in karpatske Ukrajince ob času pogajanj in na dunajski razsodiščni konferenci. Da se je Nemčija postavila v tem sporu na nasprotno stran in ne na madžarsko, da je rešila Slovakom Bratislavo, Nitro itd. in preprečila skupno mejo med Madžarsko in Poljsko na Karpatih čez ozemlje karpatskih Ukrajincev, tega v Budimpešti ne morejo pozabiti.

Madžarsko nezadovoljstvo z Nemčijo se je pokazalo uradno že ob proslavi vrnitve severnomadžarskih krajev, pri katerih so madžarski državniki kot govorniki proslavljali le Mussolinija in se zahvaljevali samo Italiji, dočim Nemčije niti omenili niso. Pozneje se je pokazalo to razpoloženje tudi še ob raznih drugih prilikah, nazadnje pa celo ob letošnjem Novem letu, ko smo bili že prepričani, da se je po Cianoovem obisku Madžarska popolnoma vklonila osi Rim - Berlin. V uradnem glasilu madžarskega zunanjega ministrstva, budimpeštanskem nemško pisanem dnevniku »Pester Lloyd«, so objavljala za Novo leto članke zun. minister grof Csaky ter opozicionalca grof Istvan Bethlen in voditelj malih posestnikov Tibor Eckhardt. Oba poslednja sta napadla Nemčijo in nacionalni socializem ter naravnost zahtevala obrambo madžarske svobodne volje pred tretjim rajhom. V naslednji številki se je pa oglasil glavni urednik lista z razmislijanji o člankih omenjenih treh politikov ter ugotovil, da je sedaj na Nemčiji, da odstrani vzroke madžarsko-nemških nesoglasij.

Dasi je že pisanje Bethlena in Eckhardta vzbudilo v Nemčiji hudo nejevoljo, jo je rezoniranje glavnega urednika še toliko bolj stopnjevalo. Bethlen in Eckhardt sta le tolmacha opozicije, glavni urednik »Pester Lloyd« pa je tolmach mišljenja uradnega budimpeštanskega organa. Nemški listi so v svojih komentarjih pravilno naglasili: »Torej med opozicijo in odgovornim madžarskim zun. ministrom glede razpoloženja nasproti Nemčiji sploh ni razločka! Uradna in opozicijska Madžarska sta enako v opoziciji proti Nemčiji!« Nemška reakcija je bila odkrito neprijazna, in nemški tisk se pričel na vidnih mestih objavljati poročila o preganjanju Slovakov na Madžarskem in o bratislavskih zahtevah po reviziji meje dunajske razsodbe. Ta poročila je opremil še z lastnimi komentarji,

Francova ofenziva zastaja

FRANCOVA OFENZIVA USTAVLJENA. NACIONALISTI MORAJO ODPOSILJATI ČETE S KATALONSKO NA ESTREMADURSKO FRONTO. — NOV NAPAD NA BARCELONO

BARCELONA, 9. jan. Vlada je izdala poročilo, po katerem je Francova ofenziva že pri kraju, ker je moral Franco del čete s katalonske fronte odposlati na estremadursko fronto.

SALAMANCA, 9. jan. (Avala.) Havas poroča: Včeraj ob pol sedmih zvečer so republikanci zasedli Monte Rubia de la Serena na estremadurski fronti. Republikanska vlada priznava uspehe čet ge-

nerala Franca pri Cordobi in v Kataloniji, Francova vlada pa zanikuje vse uspehe republikancev na estremadurski fronti.

BARCELONA, 9. jan. (Avala.) Včeraj popoldne je priletelo 5 tromotornih bombnikov nad Barcelono in začelo takoj obmetavati z bombami pristanišče. V tistem trenutku so pluli v pristanišče člani francoske parlamentarne delegacije. Neki Španec je bil ubit in 7 oseb ranjenih.

Kitajski napad na Kanton

KITAJSKE ČETE SO PRIČELE PRED KANTONOM NOVO OFENZIVO IN ZAVZELE PRVO JAPONSKO OBRAMBNO ČRTO.

SANGHAI, 9. januarja. Kitajske čete maršala Čangkajskega so pričele pred Kantom novo ofenzivo proti Japoncem. V ofenzivo je poseglo na kitajski strani več sto tisoč dobro oboroženih in izvežbanih vojakov, ki se jim je v prvem naletu posrečilo zadati Japoncem velike izgube in zavzeti njihove prve postojanke. Pri tem so Kitajci po njihovem uradnem poročilu, zaplenili mnogo topov, streljnic, pušk in drugega bojnega materiala ter ujeli več tisoč Japoncev. Japonci so se umaknili na

drugo utrjeno linijo, ki poteka neposredno okoli Kantona, kjer se nameravajo braniti. Z vsa naglico dovažajo v Kanton nove čete, ki jih pošiljajo brez odmora na fronto. V Kanton se sliše že dva dni grmenje topov in regljanje streljnic.

SANGHAI, 9. jan. 35 kitajskih generalov je poslalo maršalu Čangkajskemu telegram, v katerem pravijo, da mora vzdržati v boju proti Japoncem do končne zmage.

Nastop dela v Rusiji

DOPOLNILO K ZAKONU O DELU IN DELAVCIH. KDOR ZAMUDI 20 MINUT, BO TAKOJ ODPUŠČEN.

MOSKVA, 9. januarja. Uradna sovjetska poročevalska agencija je objavila včeraj nova dopolnila k nedavno izdanemu novemu zakonu o delu in delavcih. Na podlagi novih dopolnil je izdana zlasti ostra naredba glede točnega prihajanja na delo. Vsak delavec ali nameščenec, ki pride po razglasitvi te odredbe 20 minut

prepozno na delo brez zadostnega opravičila, ne bo smel več na delo in bo takoj odpuščen. Med delavstvom v sovjetski Rusiji je izzvala ta odredba novo nezadovoljstvo, ker se delavstvo upravičeno boji, da bo dala posameznim mogotcem v roko novo sredstvo za preganjanje in šikaniranje tistih, ki jim niso priljubljeni.

Belgija in Franco

POGAJANJA MED BRUSLJEM IN BURGOSOM. TRI NOVA BELGIJSKA MINISTRSTVA.

BRUSELJ, 9. januarja. Med belgijsko in špansko nacionalistično vlado generala Franca so v teku pogajanja, katerih namen je imenovati obojestransko svoje diplomatske zastopnike v Bruslju, odnosno v Burgosu. Diplomatski zastopniki bodo imeli enako pravico do imunitete, kakor poslaniki. Belgijski ministrski pred-

sednik in zunanji minister Spaak namerava razen tega ustanoviti v Belgiji tri nova ministrstva, in sicer ministrstvo za poljedelstvo, ministrstvo za pobijanje brezposelnosti in ministrstvo za zunanjo trgovino. Ti posli so bili doslej dodeljeni drugim ministrstvom.

Knez namestnik v Romuniji

BUKAREŠTA, 9. januarja. Nj. Vis. jugoslovanski knez namestnik je prisel v spremstvu maršala dvora Čolaka Antića in kraljevega adjutanta polkovnika Slavice Cesarica na obisk v Romunijo, kjer se kot gost Nj. Vel. romunskega kralja Karola II. udeležil lova.

Zahvala kraljevskega doma

BEograd, 9. januarja. Avala. Iz kabinete pisarne Nj. Vel. kralja se poroča: Ob priliki božičnih praznikov in Novega leta so bile poslane Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku in vsem članom kraljevskega doma s strani posameznikov in korporacij množične čestitke. Nj. Vel. kralj, Nj. Vis. knez namestnik in ostali člani kraljevskega doma se tem potom zahvaljujejo vsem gratulantom, kakor tudi vsem tistim, ki so se vpisali v dvorno knjigo.

NOVE DEMISIJE V JAPONSKI VLADI

TOKIO, 9. jan. Osem državnih tajnikov v japonski vladi je odstopilo. Računajo, da zaradi tega ne bo krize vlade

ki so pomenili odkrita svarila na naslov Budimpešte: Madžari naj se zavejo, da so z dunajski razsodbo prevzeli dolžnost tudi glede popolne zaštite tujih narodnih manjšin, ki so jim pripadale. Pravice Slovakov se morajo spoštovati! Razen tega je nemški tisk obnovil tudi nezadovoljstvo glede položaja nemške narodne manjšine na Madžarskem in ne prikrito namignil, da Nemčija ne bo mogla dolgo molče trpeti, da bodo njeni rojaki v državi krone sv. Stefana tretirani

kot brezpravna raja.

Tako so se nesoglasja med Madžarsko in Nemčijo prav v zadnjem času, ko smo pričakovali njih likvidacijo, ne samo obnovila, ampak celo še stopnjevala. Vse to ni nič več podobno nekdanji intimni prišernosti in tudi ne daje dosti izgledov za skorajšnji Csakyjev obisk v Berlinu. Zato bo vsekakor zanimivo zasledovati, kako se bodo ti odnosi v bodoče razvijali.

Daladier zopet v Parizu

PARIZ, 9. januarja. Francoski ministriški predsednik in vojni minister Daladier se je vrnil včeraj s svojega potovanja po Sredozemlju v Pariz, kjer je bil slovesno sprejet. Takoj po prihodu je odšel k prezidentu Lebrunu, kateremu je poročal o svojem potovanju, in sodeloval na konferencah. Francoski listi naglašajo, da je Daladierjevo potovanje rodilo popoln uspeh in pokazalo, da je Francija tudi v Afriki dovolj močna in se ji ni treba ničesar bati.

NIEMÖLLERJEVA PRIDIGA

BERLIN, 9. januarja. Pastor Niemöller, ki je bil dolgo zaprt v koncentracijskem taborišču, je včeraj zopet pridigal v neki cerkvi. Dejal je, da je bilo od 1. 1933 130 protestantskih pastorej suspendiranih, 4 so v koncentracijskih taboriščih, 8 pa jih čaka na sodbo v zaporih.

NEMCI IN MADŽARI

BERLIN, 9. januarja. Sem je prisel včeraj madžarski državni tajnik Szlisy, da se udeleži seje nemško-madžarskega kulturnega odbora.

FRANCOZI UTRUJEJO SOMALIJO

LONDON, 9. januarja. »Daily Mail« poroča iz Džibutija v zvezi z okrepljenjo francoskih posadk v Somaliji, da so se pričela te dni tudi prva utrjevalna dela. Francozi nameravajo zgraditi tudi v Somaliji neke vrste Maginotovo linijo.

OBOROŽEVANJE JUŽNE AFRIKE

LONDON, 9. januarja. Vlada dominiona Južne Afrike je sklenila organizirati pospešeno narodno obrambo in so v ta namen že določene večje vsote denarja. Vojni minister Oswald Pirow je dčjal v nekem svojem govoru v Capetownu, da je skrb za obrambo v sedanjih razmerah glavna naloga, ki se postavlja vladi Južne Afrike.

ZIDJE SE SELE IZ CSR

PRAGA, 9. januarja. V zadnjih mesecih lanskega leta je bil praški urad za potne liste nenavadno zaposlen. V mesecu novembru je izdal vsak dan 500 do 600 potnih listov, v decembru pa celo 700. Največ v enem dnevu jih je bilo izdanih 767. Veliko večino teh potnih listov so iskali Zidje, ki se trumoma sele iz CSR.

SAHOVSKI DVOBOJ BOGOLJUBOV IN ELISKASES

BERLIN, 9. januarja. Sahovski velmojstra Bogoljubov in Nemeč Eliskases sta odigrala včeraj tretjo partijo, ki jo je dobil Eliskases. Stanje je sedaj 1 in pol : 1 in pol.

»LIKOF« V BERLINU

BERLIN, 9. januarja. Tu se je zbralo včeraj okoli 2000 delavcev, ki so delali pri gradnji nove kancelarske palače, da se udeležijo »likofa«.

POVODNJI V ANGLIJI

LONDON, 9. januarja. Po vsej Angliji že dalj časa dežuje. V Leicestershireu so nastale velike povodnji in so morali vašane iz več vasi s čolni reševati. Veliko ovc se je utopilo.

GOZDNI POZAR V AVSTRALIJI

MELBOURNE, 9. jan. V južni Avstraliji v Queenslandu je začel goreti velik kompleks gozda. Škoda je velika. Zgorlelo je tudi veliko divjadi. Reševalni vlak, ki ga je vlada poslala na pomoč naseljenecem, ki prebivajo sredi gozdov, se še ni vrnil.

OGENJ V ANGLESKEM RUDNIKU

LONDON, 9. jan. V nekem cumberlandskem rudniku je izbruhnil ogenj v rovih, ki so 5 km daleč od obale pod morjem. Ogenj je uspelo pogasiti.

Borza. C u r i h, 9. jan. Beograd 10, Pariz 11.69, London 20.725, New York 442.875, Milano 23.30, Berlin 177.50, Praga 15.15.

Vremenska napoved. Večinoma jasno, poneči mrzlo, podnevi milo vreme.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 9. jan.)

Peca: —10, delno pooblačeno, mirno, 15 cm sršica na podlagi 85 cm. — Kotlje-Rimski vrelci: —12, jasno, mirno, 45 cm sršica, drsališče uporabno. — Ribnica na Pohorju: —2, jasno, mirno, 15 cm sršica na podlagi 20 cm. — Ruska koca: +2, jasno, mirno, 40 cm snega, saninec do Ruš. Cesta na Pohorje je vozna do žage. Smuka povsod idealna!

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije

Na današnji dan praznuje jugoslovanska kraljica-mati svoj rojstni dan. Po težki operaciji, kateri se je nedavno morala podvreči v Švici, je skoro že povsem okrevala. Jugoslovansko ljudstvo je vedno z globokimi čustvi hvalečnosti in ljubezni spremljalo njeno dobrovorno delovanje, kajti kraljica je bila vedno podpornica bednih in potrebnih. Plemenita kraljica-mati je vedno res po mate-

rinsko skrbela zlasti za revne otroke in ni je skoro mladinske in splošno socialne ustanove, ki bi je dobrosrčna kraljica Marija ne podprla moralno in gmotno. S svojim človekoljubnim delovanjem si je pridobila naklonjenost in vdano ljubezen mladine in njenih skrbnikov, zato ji tudi na ta dan želi ves narod srečo in zadovoljstvo v življenju.

Novice

Slovenija in svetovna razstava v New-Yorku

Ker so se v naši javnosti pojavili pomisleki, češ da Slovenija ne bo dostojno reprezentirana na svetovni razstavi v New Yorku, ki bo otvorjena že koncem aprila t. l., je banska uprava na željo naših gospodarstev, kulturnih in tujskoprometnih krogov za sredo dne 4. t. m. sklicala posvetovalni sestanek, ki je bil v dvorani zbornice TOI v Ljubljani. Načelnik dr. Ratej je v kratkih besedah orisal namen posvetovalnega sestanka, pri katerem naj bi se predvsem dosegla koordinacija dela vseh činiteljev, ki so dobili vabilo za sodelovanje v pripravah za udeležbo na naši razstavi v New Yorku, kakor tudi onih, ki bi morali pri teh pripravah na vsak način sodelovati, da bi bila Slovenija dostojno zastopana na tej najvažnejši mednarodni prireditvi tekočega leta. Prvotno je bilo zamišljeno, da postavi Jugoslavija svoj lastni paviljon ter so bili že izdelani tozadevni načrti. Radi nezadostnih sredstev pa se je moralo opustiti to zamisel, ter bo Jugoslavija razstavila v nekem velikem paviljonu na prostoru 500 m², kjer bo razen tega še del italijanske in nizozemske razstave. Kljub vsem naporom je ministrstvo za trgovino in industrijo dobilo kredit din 7.800.000.—, kar je izredno malo, če upoštevamo, kje se vrši razstava in če upoštevamo ameriške cene. Polovica kredita bo uporabljena samo za

najmanjino prostora. Druge države so za svojo udeležbo na svetovni razstavi v New Yorku tudi razmeroma žrtvovale mnogo več, tako n. pr. Francija 160, Italija 165, Anglija 300, Češkoslovaška 30 in Rumunija 35 milijonov dinarjev itd. Svetnik Grgašević je ugotovil, da pri tako skromnih razpoložljivih sredstvih ni mogoče misliti na ureditev posebnih razstav za posebne pokrajine naše države, temveč bo mogoče podati le splošno sliko naše države kot celote. V tem okviru se bo moralo poudariti predvsem naše izseljeniško vprašanje, tujskoprometne prednosti naše države, možnost poglobitve in razširjenja že obstoječih trgovskih zvez med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo ter številne razvojne možnosti naše države, ki dajejo najlepše izgleda za finančno naložbo.

Prve predpriprave za razstavo je začelo ministrstvo za trgovino in industrijo že pred dvema letoma, sodelujoje pa tudi vsa ostala v poštev prihajajoča ministrstva ter vse naše najvažnejše gospodarske, kulturne, socialne in tujskoprometne ustanove. Za generalnega komisarja jugoslovanske razstave je imenovan naš poslanik v Washingtonu, gosp. dr. Fotič, pri delih za ureditev razstave pa bodo zaposleni v prvi vrsti naši ameriški izseljenci.

Celje potrebuje otroško zavetišče

Pogosto prinese vdovec ali ločencev v naročju otroka ne običajno in prav: »Ne vem kam z njim. Nimam mu dati kaj jesti in nimam ga kam položiti.« Pogosto pripeljeta oče in mati cel kup otrok in prosi, naj jih občina preskrbi: oče je brez dela, deložiranci so, starši ne morejo več rediti otrok, kje je še obлека, vzgoja. Socialni urad mestne občine se v okviru možnosti trudi, da preskrbi stanovanje najprej družinam z otroki in pri razdeljevanju podpor upošteva najprej prošnje družinskih očetov in mater. Tako so otroci do prihodnje stanovanjske odpovedi spravljani pod streho, čeprav v mnogih sobah zmruže voda na stediščnikih in piha skozi špranje in vlaga sili skozi stene. Zgodi se pa tudi, da pri najboljši volji družina ne najde stanovanja. Tedaj pošlje občina v najboljšem primeru starše v Delavski dom ali pa prenočujejo po

šupah, otroke pa spravijo v Mestno zavetišče ali prav: v hiralnico v Medlogu. Tam živijo, jedo in spiyo otroci med bolnimi starci in stankami. Dve sestrini skupaj morajo v zavetišču skrbeti za okrog 80 revežev, od katerih jih 20 leži. Zda naj še skrbijo za otroke, pazijo naj nanje, jih pošiljajo v šolo, vzgajajo. Zavetišče pa nima niti prostora za otroke in ni niti vzgojno niti higiensko, da žive otroci skupaj s starci. Občina pošilja otroke sem v skrajni sili. Če bi se pa kdo potrudil in hotel realizirati kaj mladinskega začite, bi našel precej otrok, ki postopajo po trgu in prosijo za prilastnostno delo in beračijo. Soli odrasli fantje so raščeni kakor sedemletni, meščanski otroci, ponujajo se za raznašalce in tekače, na obiri in redno zaposlitev niti ne mislijo, tovarna je vsem le daljni sen.

Kako Prlekija „kolini“

NAVADE IN OBIČAJI PRI KOLINJENJU V PRLEKIJI.

Odkar je zapadel sneg, ne mine jutro v Prleških vaseh, da ne bi kje zakrullila svinja. Če greste takole po vasi, pa zaslišite to znano kruljenje, se prebudi v vas, lahko bi skoraj rekli, vsa tiha poezija, ki jo hranite v sebi kot kmečki otrok ob spominih na kolinjenje. Koline so v Prlekiji pravi domači praznik. Na tak dan smejo tudi otroci izostati iz šole. Če pa sinka bolj miče šola kot domači praznik, potlej mu lahko z mirnim srcem obljubijo klobaso za god; kajti kdo ve, če ne bo iz nejeja še najmanj kak raztrgan dohtar.

V ranem jutru pride k hiši mesar, ali pa kak stric ali sorodnik, ki se spozna v žlahi na kolinjenje. Otrese si sneg s škornjev in sname preko ramen obesoeno napravo za klobase; izza škornjev mu gledajo noži. Vse ženske so na nogah. V kuhinji se kuri, domače hčere natočijo vroče čaje, oče pa prinese in dolije slivovke. Mati nastrga v največjo skledo žegnane soli.

»No, če bo svinja tako močna, kakor je čaja, pripomni mesar, »bomo imeli hudo mašo.«

Svinjaki se spijo, samo škripanje korakov se sliši po snegu; ljudje so tihi, da ne bi prebudili vsega svinjaka. Ob strani se potresa eden domačih otrok z veliko zamreženim svetilko. Mati odpre v svinjaku vežo (sprednja vrata), natrosi rejeni krmiljenki koruze ter jo počoha za učeso-

ma. Svinja plane na koruzo, Medtem so se že odprla zadnja vrata, v nizko stajo je stopil mesar in v trenutku zagrabil s kleščami za zadnjo svinjino nogo ter jo izpodnesel, da je padla. Preden se svinja dobro zave, je že pred svinjakom povezana. Vsa družina kleči na njej in jo tišči k tlom; na sprednjem delu kleči mesar.

»Skledo!« zakleče mesar. Vzame nož iz nje, potupa z njim po vratu, da bi dobro zadel in reče: »Bog pomagaj!« Svinja se še skuša enkrat oteptati, ali nož je že opravil svoje. Nič več se ne more iztrgati, roke jo premočno drži; počasi ji pojenjuje moči. V skledo se je nateklo do vrha tople krvi. Mati jo meša s kuhlo, da se ne bi sesedla, in jo odliča v pripravljen lonec. Vsake paplje bi bilo škoda.

Po zakolu potegnemo mrtvo svinjo na garce in jo odvlečemo po snegu proti hramu; po zamrzli in zasneženi poti se pozna za njimi krvava steza.

V veliki izbi potegnemo svinjo na »škaml« (nekako mizo) in jo obesijo z vrvmi na noge, da se dotika s hrbtom »škamlae«. Pod glavo ji postavijo škaf. Težko so jo dvignili »škaml«, kajti svinja je bila težka, zato gospodar znova natoči mesarju žganja. Zakol je končan, mesar si nabrusi nože in začne jemati s svinji kožo. O tem pa bomo spregovorili še kdaj.

Leto dni se ni preoblekel in si sezul škornjev

Na hlevu gostilne »Skoberne« v Celju je omagal neki berač in umrl. Točne identitete še niso ugotovili, verjetno pa gre za nekega berača iz Teharja. Nesrečnika so našli v naravnost obupnem stanju, malone da je bil že ves gnul. Na sebi je imel škornje, ki jih že leto dni ni sezul, prav tako je z obleko, ki je začela na njem že razpadati. Nič čudnega, če je naposled v takih zanemarnjenih razmerah omagal in se preselil iz naše solzne doline.

„Maščevalna“ svinja na kolinah

V soboto je nameraval imeti koline g. Mihelak Franc, posestnik na Sp. Polskavi. Zjutraj je prišel mesar Sagadin iz Sp. Polskave, da svinjo zakolje. Ker pa ni bil previden, ga je svinja ugriznila v nogo. Rana je nevarna in so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico.

o. Kralj je botroval devetemu sinu zakoncev Krajnik iz Godešica pri Skofji Loki.

o. V vlak ugriznil. Te dni so z gorenjskim vlakom peljali v ljubljansko bolnišnico na zdravljenje občinskega reveža Lovra Stuljara. Siromak pa je bil tako slab, da je v vlak ugriznil.

o. Požar. V Hermancih pri Ivanjokvih je požar uničil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Ivana Rusa. Požar je nastal zaradi slabega dimnika.

o. Mariborski mali harmonikarji v Marenbergu. 22. januarja bodo v Brudermannovi dvorani nastopili priljubljeni mariborski mali harmonikarji, ki jih vodi ustanovitelj zbora g. Vilko Sušteršič. Za koncert je v Marenbergu veliko zanimanja.

o. Dražba kožuhovine v Ljubljani se bo začela nepreklicno 23. t. m. Lovci naj pošljejo svojo letošnjo žetev čimpreje na naslov »Divja koža« Ljubljana — Velesejem.

o. Kuhal je žganje in zažgal streho. Mlaščemu posestniku Janezu Rusu iz Hermanc pri Ivanjokvih je pogorelo gospodarsko poslopje. Rus je kuhal vse zadnje dni žganje, ogenj pa je nastal, ker so se užgale cunje in slama ob razpokanem dimniku na podstrešju. Živino so rešili, ostala škoda pa je krita z zavarovalnico.

o. Nesreča na ledenih tleh. Sinoči okoli 10. ure se je vračal proti domu na Pragerskem krojaški pomočnik Rudolf Plohl. Na ledenih tleh mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel, da se je precej poškodoval na nogi.

o. Umrla je v bolnišnici 39-letna Blatnik Antonija, žena cinkarniškega delavca iz Medloga.

o. Neznane je napadel dimarico Tanjko Nežo, ko se je vračala skozi Slivnico proti domu k Sv. Stefanu pri Zus-

mu. Z ostrim predmetom ji je prebil čelo in ji prizadel val ran po glavi.

o. Cestna dela v kamniškem okraju. Okrajni cestni odbor v kamniškem okraju je sestavil proračun, ki predvideva 1.495.211 din izdatkov. Letos bodo nadaljevali gradnjo ceste Kandrše-Moravče, Preuredili bodo cesto Kamnik-Gornji grad in cesto Kamnik-Domžale.

o. Umrla je danes dopoldne 62-letna Marija Kronovšek, zas. iz Celja; zadela jo je kap. Pokočinke je mati ge. Marije Janič iz Babnega.

p. Nesreče iz ptujske okolice. Vajda Jože, 80-letni užitar iz Stojncev, si je po zaledeneli poti zlomil levo roko. Rokar, 7-letni pos. sin iz Gajovce pri Sv. Marku, si je pri sankanju zlomil levo roko. Skledar Jože, 44-letni kočar iz Apač, se je s steklom vrezal v desno roko in si zastrupil rano.

p. Umorjena Podhmeljnik Ivanka je bila v soboto pokopana na Hajdini. 32-letna zasebna uradnica Podhmeljnik Ivanka je bila domačinka iz Hajdine in je več let službovala pri dr. Remcu v Ptuj. Pri notarju Golobu v Rogatcu je bila komaj eno leto. Njeno tukašnje priljubljenost je pokazala številna udeležba Hajdinčanov in Ptujčanov na njeni poslednji poti.

p. Ustanovni občni zbor »Ljudske univerze« v Ptuju bo v petek, 13. januarja, »Ljudska univerza«, ki je bila doslej poslušna mariborske, bo postala samostojna kulturna ustanova v Ptuj.

n. Volkovi raztrgali pastirja. Zaradi hude zime v Bosni so volkovi prišli že v neposredno bližino vasi. Sestrada zverji so te dni raztrgale pastirja Jozo Andrijeviča, ko je krmil ovce. Volkovi so požrli tudi deset ovac.

n. Sanje so se mu uresničile. Stari Silič iz Belovara je v sanjah videl smrt svojega sina. Videl je, kako je kupoval revolver in se z njim ustrelil. Čez dva dni so se hude sanje uresničile. Siličev 15-letni sin Leon se je igral z revolverjem, ki se je nenadoma sprožil in ga usmrtil.

»Na ta način mora seveda vsakogar zmagati!«

Maribor

Vzgojna svetovalnica v Mariboru

POMOČ STARSEM IN OTROKOM TER MLADINI, KI SI IZBIRA SVOJ ŽIVLJENJSKI POKLIC

Kakor je bilo že javljeno, je ustanovila društvo »Sola in dom« v Mariboru na pobudo in s strokovno pomočjo Pedagoške centrale vzgojno svetovalnico, ki bo poslovala ob nedeljah od 10. do 12. ure v knjižnici Pedagoške centrale, Koroševa ulica. Prvi poslovni dan bo v nedeljo, dne 15. januarja t. l.

Vzgojna svetovalnica bo skušala pomagati s primernimi nasveti tistim staršem, ki iz raznih, njim samim znanih ali tudi nezanih razlogov nimajo zaželenih uspehov pri vzgoji svojega otroka in ki si sami ne znajo več pomagati, ker po njih uporabljen vzgojni sredstva ne dajejo ali pa ker je otrok sploh težko vzgojljiv. Tako se godi mnogim staršem s trmastimi, nervoznimi in razneženimi otroki. Nekateri otroci uhajajo z doma in se potepajo ali so neznosni v občejanju z ljudmi, neobičajno leni itd. Vzgojna svetovalnica bo po potrebi nudila tudi primerne nasvete za uspešnejše učenje in pokazala staršem, kako naj se otrok učil in kako ga naj podpirajo pri učenju. Nihakor pa ne bo posredovala v šolah za dosego boljših ocen. V dvomljivih primerih bo pomagala staršem pri odločitvi, ali naj dajo otroka v srednjo šolo ali ne, toda radi tega ni istovetna s poklicno svetovalnico, ki svetuje, za kateri poklic odn. za katero življenjsko pot naj se odloči

poedini otrok. Takšna poklicna posvetovalnica posluje za enkrat v Ljubljani in upati je, da jo v doglednem času dobimo tudi v Mariboru.

Za očete in matere, ki bi se hoteli poslužiti vzgojne svetovalnice, je pogoj popolna odkritosrčnost brez slehernega olepšavanja. Seveda je zažamena potrebna diskrecija. Dobro je, ako si prej zabeleži posebno značilne pojave, ki jih opažajo pri otroku in da se poskušajo spomniti na njegov razvoj v prvih življenjskih letih in zlasti na težkoče, ki jih je morda povzročal. Razumljivo je, da ne bo zadostel en sam razgovor in da bo včasih treba pripeljati pozneje tudi otroke. Z ozirom na njegovo starost in razvojno stopnjo ter tudi z ozirom na šolo, ki jo poseja, se bo otrok pri nadaljnjem postopanju dodelil predšolski, šolski ali pošolski skupini, pri katerih bodo sodelovali naslednji člani Pedagoške centrale: Vranc Ernest, Ledinek Miloš, Martinc Franjo, Deisinger Ema, dr. Crnek Franjo in Šilih Gustav. V težjih primerih, kjer bo potreben točnejši študij otroka, bo sodelovala kot psihologinja Prah Adela. Po potrebi se bo pritegnil tudi zdravnik odn. bo vzgojna svetovalnica napotila starše k njemu. Vzgojna svetovalnica bo poslovala brezplačno.

Nedeljsko razmišljanje

Katoliki so svoje božične in novoletne praznike zaključili popolnoma, pravoslavni pa delno. Svet se rad oddahne in kakor koli pozabava, a se brezdelja naveliča prej kot delovnih dni, zlasti še, če so s tem združeni izdatki, ki jih je danes težko nadoknaditi.

Minuli teden sta izpolnila dva plesa, ki jima lahko pratrakomno privednima »socialen« in »human«. Akademski in primorski. Prvi je tradicija naše visokošolske mladine, ki pa daje tej zabavi vedno bolj pomembno in smiselno namen. Le priznajte, da se svojočasne take priveditve ne dajo v tem primerjati s sedanjimi; kar je bilo prej le zabava in — opoj, je sedaj znoj za realizacijo socialne namere. Mladina hoče svoj počitniški dom! Ta deloma že uresničen načrt mora pozdraviti vsak zaveden, napreden in res naroden Slovenec, ki doumeva, kakše težke naloge čakajo mlado generacijo: veseliti se mora njene resnosti in aktivnosti pravkar vedno bolj aktualnih socialnih vprašanj, ki so prav na naši zemlji dovolj zanemarljiva. Mislimo in upamo, da bo naša delovna mladina našla v naši javnosti potrebno razumevanje.

Svobodni emigrantski ples, o katerega priliki je naslovil sobotni »Večernik« nekaj umestnih besed prof. Bizjaka, je dal povod obnovljenemu razmišljanju o emigrantskem vprašanju, ki je in mora ostati stalna postavka o vprašanju naše narodne družine in skupnosti. Ni torej zadeva le emigrantov, ampak vse slovenske in jugoslovanske javnosti. Ako bi se tega zavedali kot bi bilo treba, oz. tako kot se tega zavedajo sosedne države, bi odpadel karitativen namen primorskega plesa, to je oni namen, ki ga emigrantsko društvo »Nanos« mora v to prireditve vključiti radi največje obupnih razmer, v katerih se nahajajo oni, ki so morali izpod domačega krova radi svojih narodnih idealov in imajo kot brezdolci le pot pred seboj. Ta, po takih razmerah vsiljen namen pa ovira uveljavljanje višjih težni ter organizacijske. Kljub temu pa vršita obe društvi — »Jadrani« in »Nanos« — hvalno vredno kulturno poslanstvo. Njihova odlična pleska zbora opravljata globlje narodno delo kot je to vidno. Vse premalo se zavedamo, da riše pesem zelo trdna in zlasti za naše meje pomembna znamenja. Mimogrede se nam prav radi tega zd

umestno obelodaniti že večkrat in tudi na sobotnem plesu izraženo željo po združitvi obeh zborov v enega, oziroma obeh društev, ki imata končno iste naloge, v eno, Upamo, da se bo to v vsestranskem interesu tudi zgodilo. JI.

Kondorjeva razstava karikatur

Včeraj dopoldne je bila odprta v dvorani hotela »Zamor« razstava karikatur, del mednarodnega karikatrista Ladislava Kondorja iz Prekmurja. Kondor je razstavil preko 200 zanimivih listov. Med njimi so karikature znanih evropskih in izvenevropskih osebnosti. Posebna zanimivost nekaterih karikatur je, da nosijo originalne podpise karikaturcev. Razstava ostane odprta vsak dan do vključno 22. t. m.

Zborovanje starokatoličanov

V Narodnem domu je bil včeraj dopoldne redni občni zbor Starokatoliške cerkvene družine v Mariboru, ki ga je vodil predsednik g. Franjo Čoš. O delovanju tukajšnje starokatoliške cerkvene občine je poročal starokatoliški župnik g. Franjo Šegula. Iz njegovega poročila posnemamo, da je število starokatoličanov naraslo v preteklem letu za 89. Po ostalih poročilih je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik Franjo Čoš, podpredsednik Franc Zupančič, blaginjak Filip Podgornik, odbornika Miroslav Urbanc in Leopold Reja, preglednik računov pa Ivan Cerinšek in Staniko Zavavlad.

Zborovanje strojevodij

Včeraj dopoldne je bil v Delavski zbornici občni zbor podobora ljubljanske sekcije Zveze strojnikov, strojevodij in kurjačev. Zborovanje je vodil predsednik Janko Zagovec, nakar je poročal sekcijski tajnik Pavel Škerl iz Ljubljane. Obravnaval je mezdno gibanje strojnikov in kurjačev tekstilne stroke. Napovedal je bližnjo anketo za žagarsko lesno industrijo. Priporočal je, da se vsi strojniki z izpiti zavarujejo pri Pokojnišnem zavodu. Sedli sta poročili blaginjaka Josip Filipčič in člana nadzorn. odbora Alojza Ronerja. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Janko Zagovec, tajnik Maks Ružič, blaginjak Josip Filipčič, odborniki Alojz Roner, Franjo Grad in Mirko Ornik.

m. Ljudska univerza. Danes ob 20. bo predaval dr. Mirko Lamer, docent Ekonomsko-komerc. visoke šole v Zagrebu o vlogi in strukturi inozemskega kapitala v Jugoslaviji.

m. Od 9. januarja do 5. februarja 1939. bo popisovalni urad mestnega poglavarstva na Slomškovem trgu 6-I. uradno popravil stalne volivne imenike; ves ta čas se bodo v popisovalnem uradu sprejemale stranke le vsak delavnik od 10. do 12. ure predpoldne.

m. Samostojna župnija v Radvanju? V Radvanju so nekateri občani pričeli zbirati podpise za ustanovitev samostojne radvanjske župnije. Poljo s 100 podpisov so zapolnili, pet občinskih odbornikov pa je prijavljenih državnemu tožilstvu.

m. Kje je družina Krunič? Notranje ministrstvo je telefonično obvestilo mariborsko policijo, da je pred sedmimi dnevi odpotovala iz Beograda soproga načelnika notranjega ministrstva Kruniča z družino na Pohorje. Doslej še ni dobil nobenega obvestila od soproge. Na delu so policija, obmejni komisariat in orožništvo, ki skušajo ugotoviti bivališče gospe Kruničeve.

* Društvo »Jadrani« se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so na kateri koli način pripomogli do krasno uspešnega silvestrovanja v Narodnem domu.

* Tudi Vas čaka sreča! Za 4. razred drž. razredne loterije (žrebanje že 13. januarja) je na razpolago še nekaj srečk pri VIRU SREČE »PUTNIK-U«, Maribor, Trg svobode — grad. Preizkusite tudi Vi svojo srečo!

* Izšel je II. del Kidričeve Prešerna. Vsi, ki so ga naročili v knjižarni Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova cesta 13, tel. 25-45, naj ga dvignejo.

* Izšel je II. del »Zupančič Zbrana del.«. Knjigo dobite v knjižarni Tiskovne zadruge, Aleksandrova c. 13, tel. 25-45.

* Na zalogi še imamo nekaj knjig »Vodnikove družbe«. Knjižarna Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova cesta 13, tel. 25-45.

Nočna Iekarniška služba: Lekarna pri Mariji Pomagaj, Aleksandrova c. št. 1, telefon 21-79; lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul. 18, telefon 27-901.

Kino

* Grajski kino. »Nanos«, znamenita opereta, sodeluje najboljši pevski par Erna Sack in Johannes Heesters.

* Espianade kino. »Nesmrtna pesem« (Sveta noč, blažena noč). Prekrasni film o pesmi miru, ljubezni in spravi.

* Union kino. Veliki legionarski film o ljubezni in dolžnosti »Bela eskadrona« v franc. jeziku.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek: Zaprt.

Torek, ob 20.: »Vse za šalo«. Red B. Sreda. Simfonični koncert v Sokolski dvorani za red A.

Četrtek, ob 20.: »Matur«. Premiera.

Abonenti reda A dobijo matični simfonični koncert, ki bo v sredo, 11. t. m. v Sokolski dvorani. Zato so naproseni, da čimprej dvignejo odgovarjajoče vstopnice pri gledališki blagajni.

Premiera Fodorjeve »Mature« — zelo mikavne in zabavne komedije — se v J. Kovčevi režiji vprizori na našem odru v četrtek, 12. t. m. Ta komedija bo posebno dobrodošla vsem, ki hranijo kakršne koli spomine na šolo.

Kultura

H koncertu Glasbene Matice

V sredo, 11. t. m., priredi orkester naše Glasbene Matice pod vodstvom svojega novega dirigenta g. Draga Marija Šijanica po daljšem presledku svoj koncert, ki vzbuja med vsemi ljubitelji glasbe največje zanimanje. Ta koncert pomeni izhod iz krize, v katero je lani zašla naša GM z orkestrom in zborom. To krizo je rešil njen bivši učenc, sedanjí dirigent radijskega orkestra v Ljubljani, ki se je kljub svoji prepoznavnosti v slovenski prestolnici žrtvoval še za svoj Maribor. Zato bo koncert v sredo v prvi vrsti koncert D. M. Šijanica.

D. M. Šijanec se je rodil pred 31. leti v Pučju kot sin pokojnega prof. Šijanica, ki je sam izšel iz glasbeno nadarjene rodovine s stoletno tradicijo. Že pred 100 leti je Šijanec praded ustanovil v danes pozabljenem in zapuščenem trgu Lembergu pri Rogatcu eno prvih, ako ne sploh prvo slovensko godbo. Izhajajoč iz te tako dolge tradicije, je D. M. Šijanec že v najbolj rani mladosti pokazal izreden glasbeni talent. Komaj enajstleten je nastopil skupaj z Erikom Družovčevom na prvem koncertu kot violonist. Od tedaj je poteklo že 20 let. Kot gimnazijec v Mariboru je skomponiral in dirigiral v

našem gledališču svoj »meloplastični« balet na Zupančičevo pesem »Ptici samozive«, za katerega je oskrbel koreografijo Rudi Leskovar. Že tedaj se je formirala tako imenovana »mariborska generacija«, ki predstavlja sedaj ne samo doma, ampak večinoma tudi že v širšem svetu znana imena: Pino Miškar, Rudi Leskovar, Bratko Kreft, Ferdo Delak, Roman Klasič, Edo Kocbek in Drago Mario Šijanec.

Po maturi v Mariboru je odšel D. M. Šijanec na konzervatorij v Prago, kjer je bil takoj sprejet v 3. letnik. V petih letih je dovršil tri šole, ki bi sicer trajale skupno 16 let (instrumentalna 7, kompozicijska 5 in dirigentska 4 leta). Pri dr. Ballingu je studiral tudi kurz glasbe za mikrofon, ki mu je pozneje omogočil takojšnjo uveljavljanje v radiu. Tako je klasična in moderna Praga vtisnila delu D. M. Šijanica trajen pečat. Še na konservatoriju je sestavljal scenske glasbe in baletne za praške odre ter prirejal pod protektoratom Češke Akademije za Fonetiki institut pariske univerze zbirke lužickosrbskih narodnih plesov ter jih tudi naigral s komornim orkestrom na plošče Pathé-frères. Štiri leta zaporedoma

je hodil med Lužiske Srbe, kjer je z našim slikarjem Antonom Trstenjakom še dobro znan.

Leta 1931. je bil povabljen v Kopenhagen na Danskem, kjer je izvajal klasične manuskripte, ki jih je sam odkril in priredil. Izvajal je izključno J. Myslivečka (»In divino Boemo«), češkega Mozarta. Za Mikalarija, s katerim je v stalnih stikih, je l. 1932. sestavil balet »Un amour du moyen âge« za mednarodno koreografsko tekmovanje v Parizu in vodil tja kot muzikalni vodja tudi češko baletno reprezentanco. Oba baleta sta se izvajala 2. in 3. julija v pariskem Théâtre Champs Elysees po simfonskem orkestru »Straram«. Miškarjev balet je dobil 3. nagrado.

Tedaj je bil D. M. Šijanec angažiran za dirigenta Jug. glasbenega združenja v Parizu. Poleti je prepotoval Anglijo in se na Danskem udeleževal pri intimnih koncertih komorne glasbe. Jeseni se je vrnil v Pariz, absolvirval dva koncerta in odšel na turnejo po vsej Franciji. S svojim zborom je nastopal v operah v Grenobleu, Lyonu, Merselleu, Nici in Monte Carlu ter v koncertnih dvoranah v Parizu, Rouenu, Nancyju, Orleansu itd. ter dobil razen naštetih priznanj prvo nagrado za glasbeno folkloro v Grenobleu in Nici (1932). V Lyonu ga je sprejel ministrski predsednik Herriot, ki je njemu

in zboru osebno čestital. Njegov zbor je pel večkrat tudi v pariskih radijskih oddajah. Leta 1933. so nastopili v filmskih studijih. Mesec kasneje so v imenu 29 narodov Evrope in Amerike peli opelo pred Monument aux Morts v Nici in bili filmani. L. 1933. in 1934. je priredil v Parizu festival jug. glasbe in nastopil tudi kot član kvarteta (Spiller, Ili, Šijanec, Antolek). Uvedel je v programe tudi skladbe slovenskih skladateljev z Gantiusom-Petelnom na čelu.

Tri leta je D. M. Šijanec dirigiral v Grand Amphithéâtre tradicionalne simfonične in vokalne koncerte s sodelovanjem filharmonije Chateauthierry. Dirigiral je razne slavnostne koncerte, vodil pariški mešani zbor »Les Ménestrels« ter priredil mnogo francoskih, lotarinskih in alžarskih pesmi, ki so izšle v Strasbourgu.

Po mnogih letih delovanja v tujini je prevzel vodstvo ljubljanskega radijskega orkestra, kjer se udeležuje — s sicer skromnimi sredstvi — za napredek naše radiofonije, za kultiviranje slovenske note v programih, muzikalno vzgojo širokih plasti naroda ter za poživljenje koncertnega življenja v Ljubljani. Deluje tudi koo studijski dirigent Ljubljanske filharmonije. Sedaj vodi še orkester G. M. v Mariboru, s katerim se nam predstavi na koncertu v sredo zvečer.

Sport

Uspeli klubski dan smučarjev

NOVI KLUBSKI PRVAKI: FANEDEL KARL (ISSK MARIBOR), HERIČ JOSIP (SK ŽELEZNIČAR), MIRAN CIZELJ (SPD). — SKRABL P. (SK RAPID). — STANGLOV SMUK. — ODLIČNA ORGANIZACIJA.

KLUBSKI DAN ISSK MARIBORA.

ISSK Maribor je priredil obvezno klubsko tekmovalno v Ribnici na Pohorju. Pri krasnem sončnem vremenu in odličnih snežnih razmerah (10 cm pršica na stari zmazani podlagi) je startalo 19 klubskih tekmovalcev. Proga v teku na 12 km je bila tipično norveška, srednje težka, odlično markirana. Start je bil pred gostilno Osrajnik, cilj pa pred cerkvijo v Ribnici.

Tehnični rezultati:

Seniorji: 1. Fanel Karl 42:55, 2. Simčič Albin 47:44, 3. Jevšnikar Josip 49:26, 4. Welle Kurt 49:40, 5. Kompara Drago 52:12.

Juniorji: 1. Šubič Janko 46:02, 2. Legvard Vladimir 50:36, 3. Hren Stanko 50:54, 4. Škerget Adolf 51:35, 5. Šerbec Franjo 56:05.

Seniorsko prvenstvo kluba si je ponovno osvojil večkratni podzvezin prav Fanel Karl, juniorsko pa Šubič Janko.

Razen tega se je vršilo tudi tekmovalno v slalomu na progi 250 m z višinsko razliko 120 m. Proga je bila tehnično dobro izvedena. Prvo mesto je zasedel Fanel Karl v 1:36,55, drugi je bil Marguč Ernest 1:44,45, tretji Osterman Milan 2:29,25.

Tekmovalno je bilo odlično organizirano, prireditelji so se dva dni trudili s predpripravo. Vrhovni sodnik tekmovalstva je bil g. Golubovič, tehnični vodja pa g. Purkelc.

KLUBSKI DAN ŽELEZNIČARJA.

SK Železničar je priredil za klubski dan tek na 12 km progi izpred gostilne Mandl v Zg. Radvanju po cesti proti Pekram—Vrhov dol—Reiserjevo posestvo, od tod čez travnike na pot iz Limbuša na Pohorje in nad Reserjevino posestvom zopet nazaj v Radvanje, kjer je bil cilj iznad gostilne Šlaue. Višinska razlika okoli 150 m, začetek in konec proge poledenel, v srednjem delu pršilo. Startalo je 19 tekmovalcev, članov kluba, med njimi 5 seniorjev, 11 jun. letnikov 1920-22 ter 4 jun. letnikov 1923-24.

Tekmovalno je potekalo vzorno, rezultati so kljub nepovolnim vremenskim prilikam zadovoljili. Tekmovalno so vodili funkcionarji SKŽ. Po tekmi je bila razglasitev rezultatov in razdelitev daril. Pri tej priliki se je klubov tajnik g. Jenko zahvalil sodelujočim in trdilo, ki so darovali praktična darila.

Tehnični rezultati:

Seniorji: 1. Herič Josip 54:01, 2. Muraus Viktor 54:44, 3. Berlek Anton 58:17, 4. Božičev Drago 1:01,29, 5. Gostenčnik E. 1:04,30.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Ostra, bodljiva bolečina v zapestju mu je izzbila nehoten vzkliz. Bolečina, ki mu je postala mučna, ko je čutil, kako mu lakot krivi v ostri kot.

„In to je kazen vam,“ je zavnelo iz stisnjenih ust dekleta. „Prekličite — ali pa vam zlomim pest.“

— „Vse v redu, gospod?“ je vprašal zraven njiju glas ladijskega natakarja.

Dekle je odhajalo s počasnim, drobim korakom.

„Zdelo se mi je, da ste zakričali, gospod,“ je polajševal prišleec.

Keppel se je zasmel in je upal, da je zvenelo to čisto naravno.

„Tudi zakričal sem. Ta dama mi je kazala znamenit žužits. Zares, prav učinkovito.“

„Oprostite, gospod, ta mlada dama zna še kaj več. Na pogled je ljubka mučica, tupa pa preveč bogatila tet, kakor da bi bilo to po mojem okusu.“

„Dekle ima vendar pravico do sorodnikov, ali ne mislite?“ je vprašal Keppel.

„Že, gospod, ampak jaz sem bil že na nekoliko raznih ladijah, pa sem jo v treh

Juniorji (»A«): Kuhar Josip 58,49. Krasnik Joža 1:01,07. Stalekar Karol 1:02,40. Cergolj Krist. 1:03,15. Fišinger Pavel 1:03,54. Felser Josip 1:08,04. Šerberič Ivan 1:05,26. Rotner Otmar 1:09,16. Kolenc Dagobert 1:11,21. Jezernik Franc 1:14,33. Matela Mirko 1:31,15.

Juniorji (»B«): Šerberič Anton 1:02,43. Kramaršič Franc 1:00,50. Babič Lado 1:04,36. Černec Milan 1:15,24.

KLUBSKO PRVENSTVO SPD V SLALOMU.

V okolici Senjorjevega doma je priredila zimskosportna sekcija SPD tekmo v slalomu. Proga je bila dolga 650 m, višinska razlika 200 m, vrata na progi je bilo 50. Startalo je 18 tekmovalcev.

Tehnični rezultati:

1. Cizelj Miran (I. tek 1:15, II. tek 1:11) 2:26, 2. Gajšek Božo (1:18, 1:11,2) 2:29,2, 3. Mastnak Tone (1:25, 1:17,5) 2:42,5, 4. Lautner Henrik (1:35, 1:13,8) 2:48,8, 5. Kožuh Marjan (1:43, 1:21,3) 3:04,3.

KLUBSKI DAN SK RAPIDA.

SK Rapid je priredil vsaj letošnji klubski dan na Pohorju. Na sporedu je bila smučska tekma od male Kope do Tajza. Tekmovalno je bilo jako dobro obiskano, k čemer je v veliki meri pripomogla dobra organizacija tekmovalstva in jako ugodne snežne prilike. Tekmovalo se je v treh skupinah.

Seniorji: 1. Skrabl P. 8:24, 2. Jeglič W. 8:29, 3. dr. H. Lettner 9:07.

Juniorji: Wolfgruber V. (Sv. Lovrenc) 5:32, 2. Jaunig Karl 6:32, 3. Karasek P. 6:41.

Tekvomal je tudi old-boy. V tej skupini je zmagal Stiberc Albert v 9:44, drugi je bil Berkič 11:28, 3. Ivanuška B. 11:31.

Spored dneva se je zaključil z damsko konkurenco, ki je tudi bila deležna splošne pozornosti, a ni imela prvenstvenega značaja.

Stanglov spominski smuk

SK Maraton je v počastitev spomina pokojnega sportnika in novinarja Zdravka Stangla priredil včeraj smučsko tekmo od Ruške koče v Ruše. Kljub temu da so imeli istega dne vsi drugi klubi obvezni smučarski dan, je bila prireditev dovolj dobro obiskana. Startalo je 20 tekmovalcev iz Maribora, Ruš, Zagreba, Slovenjega Gradca itd. Dolžina proge 10 km, višinska razlika 900 m.

Tehnični rezultati: 1. Bogomir Urlep (SPD Ruše) 12:39, 2. Karel Sodce (Maraton) 14:58, 3. Ernest Plečnik (Guštanj-Kotlje) 15:11,7, 4. Franc Erman (Maraton) 16:21,9, 5. Viktor Marchel (Maraton) 16:40, 6. Ernest Šmauer (Maraton)

17:01, 7. Ernest Lopič (Maraton) 17:15, 8. Vinko Rebernik (SPD Ruše) 17:16, 9. Ivan Sojč (Maraton) 17:55, 10. Feliks Jarc (Maraton) 18:12,8.

Razpisani prehodni pokal si je priboril Bogomir Urlep (SPD Ruše).

Mednarodni hokej v Ljubljani

Po osvojitvi naslova državnega prvaka v hokeju na ledu je SK Ilirija povabil v goste Villacher SV iz Beljaka. Nasprotnika sta odigrala dve tekmi, ki jih je Ilirija prepričevalno odločila v svojo korist. Rezultata: prvi dan Ilirija : Villacher SV 2 : 1 (1 : 0, 0 : 1, 1 : 0), drugi dan Ilirija : Villacher SV 5 : 1 (0 : 0, 2 : 0, 3 : 1).

NASHA HOKEJSKA REPREZENTANCA.

JDS je na zadnji seji določil hokejsko reprezentanco za svetovno prvenstvo v Švici. Sestavljajo jo igralci drž. prvaka Ilirije (Ljubljana) ter Stipetič (ZKD), Tomić (KSJ) in Berghauer (HASK).

NEDELJSKI NOGOMET.

Zagreb. V prij. tekmi, polni incidentov med igralci, je HASK porazil Gradjskega 2 : 1 (1 : 0).

Beograd. Na jako slabem terenu je v prij. tekmi Jugoslavija zasluženje premagala BSK-a 2 : 1 (1 : 1). Tudi ta tekma ni potekala preveč mirno.

Split. V tekmi za zimski pokal je Hajduk odpravil domačega tekmeča SK Split z 2 : 0 (0 : 0).

Skopje. Ferencvaros je v mednarodni tekmi porazil Gradjskega 5 : 1 (1 : 0).

S. V. voleslalomu na Rožar na progi 1500 m z višinsko razliko 250 do 300 m je zasedel prvo mesto Helm Hubert v 1:46 pred Pračekom Cirilom 1:47,6. Tekma se je vršila kot klubska prireditev SK Skale iz Jesenic.

Šah

Mednarodni turnir v Leningradu

Kot smo že napovedali, je v prvih dneh januarja prišel v Leningradu velik mednarodni turnir. Nekateri napovedani vele mojstri pa niso na turnir prišli, tako da igrajo na turnirju naslednji tuji mojstri: Keres, Reshevsky, Lillenthal, Flohr in naslednji ruski mojstri: Levenfiš, Gozhdze, Panov, Ragozin, Bjelavenc, Rabinovič, Makaganov, Bondarevsky, Toftuš, Romanovski, Alatorce, Smislov, Kostantiniopolski in Kan.

Doslej je bila odigrana štiri kola, po katerih pa je stanje zelo nejasno, ker je večina partij prekinjenih. Poročila pravijo, da že dolgo ni bilo na kakem turnirju tako ogorčene borbe kot na tem. V 2. kolu so bile vse partije prekinjene, zaradi česar turnir je počasi napreduje od kola do kola. Na čelu tabele sta trenutno Reshevsky in Smislov z 1½ (1), ki jima sledita Ragozin in Makaganov z 1 (3). Na čelo tabele pa bo prišel, kot

napovedujejo, mladi Keres, ki ima v vseh prekinjenih partijah izglede na zmago.

Turnir v Hastingsu

SEDMO KOLO.

V sedmem kolu je dr. Euwe po remis poziciji zaradi napake Thomasa partijo dobil. Golombek je kot črni v lepi partiji remiziral z dr. Landauom. Pirc je igral zahrbtno otvoritev proti Sergeantu. Angleški listi pišejo, da je Pirc neprijeten nasprotnik, ke ne stori nič nenavadnega, zmeša pa popolnoma svojega nasprotnika, ki nikoli ne more uganiti, kaj Pirc misli. Sergeant je igral po pravilih, vendar je Pirc kmalu odbil njegov napad, prebil njegovo obrambno črto, dobil kmeta in kmalu še partijo. Tylor je izgubil proti Szaboju, Milner-Barry in Klein pa sta prekinila.

OSMO KOLO.

Turnir je tik pred zaključkom: zato igrajo favoriti za prva mesta prav previdno, vendar pa obenem dovolj podjetno, da popravijo slab start. Glavna kandidata za prvo mesto dr. Landau in Szabo sta se že po 18 pot. sporazumela za remis, ker v izenačeni poziciji nihče ni mogel forsirati zmage, ne da bi s tem tvegali lastni poraz. Dr. Euwe je z odločno igro porazil Milner-Barryja. Prav tako je brez večjega truda v prodornem napadu porazil Pirc Tylorja. Golombek in sir Thomas sta zaključila miroljubni remis, dočim je Klein v dramatični igri premagal Sergeantu.

Stanje po predzadnjem kolu: Szabo 6½, dr. Landau 6, dr. Euwe 5½, Pirc 5, Klein 4½, Golombek 4, Milner-Barry 3½, sir Thomas 2½, Sergeant 1½ in Tylor 1.

Zelo verjetno je, da bo osvoji prvo mesto mladi madžarski mojster Szabo, ki je tudi na mednarodnem turnirju v Ljubljani igral zelo dobro in potisnil nekater naše mojstre s prvih mest. Brez dvoma je, da se bo tudi Vasja Pirc plasil med vodeče na tabeli, vendar pa nas njegova igra v Hastingsu razočarala, saj smo mu z vso verjetnostjo pripisovali prvo nagrado, kar bi vendar bilo v skladu z njegovimi odličnimi uspehi v Nordvikju in Nemčiji.

KONIG SE VEDNO VODI.

V sedmem kolu rezervnega »A« turnirja je König prekinil partijo s Hönlingerjem, Saemisch je premagal van Scheltina, Prins je izgubil proti grofu Sacconijju. Vodi König s 4½ (1) pred Luckisom 4½ in Miesesom 4. V rezervnem »B« turnirju vodi Perlmutter s 4½ (1) točkami pred van Doesburghom, van Seterom in Thomasom s 4½.

REŠITEV KRIZANKE štev. 15.

Vodoravno: Kromeriz, rano, ave, Emilija, maki, ara, sto, iz era, olivn rog, Sam, id (cm), tat, jezero, Jan, lar.

Navpično: krematorij, rama, zlo, de, oniks, ig, za, molitev, jen, oris, raja, Anatol, Ivan, na, že, aligator.

2. nova ob svoje stvari prej ali potem, ko sem videl gospodično Burnettovo odhajati iz njene kabine.

»V tem primeru bi bilo najboljšje, če bi vi na vse to pozabili,« je svetoval Keppel in mu je odleglo.

Sele, ko so bili drugi dan v carinarnici v Southamptonu, je zopet zagledal dekle. Imela je polne roke škatal in drugih reči in ga je pozdravila, kakor da je pozabila na njun poslednji spopad.

»Halo, gospod Keppel! Bodite moj angel in podprite mi malo tele neumnosti, da poljščem ključke — hočete?«

Stisnila mu je v roke kovčeg, nekaj knjig in veliko škatlo čokoladnih bonbonov, prevezano s pestrim trakom; vzela je ključke iz torbice in odpirala kovčeg z obloko.

»Ne izpustite tega iz rok!« ga je svari- la, ko mu je zdrgnila ena izmed knjig.

Spretno je knjigo prestregel, jo položil nazaj ter dal škatal obonbonov na vrh. Zdelo se mu je, da v škatali nekaj čudno ropoče. Pogledal je skrivaj, ali dekle ne gleda, zatresel je s škatalo in je slišal kovinski zvok.

Kmalu nato se je oglasila za svoj ime- tek.

»Nailepsa hvala,« je rekla. »Tako lepo je, če imamo pri roki moža, da nam pod- držl naše vtihotapljeno blago. Potem člo- vek lahko z mirno vestjo gleda carini-

kom v oči, čeprav mi je postalo gorko, ko ste tako očito zatresli s tole škatalo.« Njene oči so se smejele, ko mu je poda- la roko. »Z Bogom, gospod Keppel! Šršen pozdrav vaši gospe in rodbini ter hvala za vse, kar ste mi dobrega stori- li.«

»Z Bogom,« je hotel reči hladno, a sli- šal se je, kako nerodno jeclja prvojno, da bi se z njo še kdaj sešel.

»Mislim, da bi to vaši gospe ne bilo prav,« se je nasmehnila. »Ampak midva se bova nekega dne spet srečala, gospod Keppel — morda prej, kakor si mislite. — Z Bogom!«

Mladi mož se je čutil tako čudno oša- melega v vlaku na poti proti Londonu. Celia Burnettova je imela njegov naslov in telefonsko številko — toda ali bo to kdaj uporabila? Žene so nepepraznjljive. Ali ga je vzljubila ali ga je sovražila? Ali li je bil dolgočasen zoprež ali ji je bil zanimiv? Najbrž ji je bil samo navadna znanost na ladij.

Vsekar je imela njena teta, gospa Willensova, v mestu sorodnike, zakaj v Southamptonu jo je čakal postaven in očito prav mogočen gospod, in pozneje je videl Keppel gospo Willensovo in gos- podično, kako sta se odpeljali z njim v prav luksuzni limuzini.

(Dalje.)

Mariborske drobne vesti

m. V starosti 65 let je preminula v Mariboru ga. Rotovnik Terezija, vdova po drž. uradniku. Pogreb bo danes ob 15.15 na Pobrežju. N. p. v. m!

m. Poroče v Mariboru: V zadnjem času so se poročili: Kanceler Anton, učitelj, in Čuček Mira, učiteljica; Marušič Avgust, ključavničar, in Slanič Helena, manipulanka; Meznarič Ivan, strežnik v bolnišnici, in Plavčak Cita, šivilja; Jamšek Viktor, magistratni uslužbenec, in Trstenjak Ljudmila, zasebnica; Goričan Gašpar, čevljar, in Kolman Marija, delavka; Krašovic Jožet, sprvodnik-vlakovodja v pok., in Jelena Elizabeta, služkinja; Pišof Teodor, tovarniški nastavljenec, in Angelnar Hedvika, tkalka; Krajnc Alojzij, čevljar, in Drevčnik Marija, tkalka; Bržnik Stefan, kovinotiskar, in Kopic Zofija, zlagalka.

m. Umrli so v Mariboru: Geršak Boris, sin Jožerja, 2 meseca; Krištof Ivan, zasebnik 49 let; Hartman Ivan, bivši mesar, 59 let; Krepek Maks, strojevodja d. ž., 46 let; Prosnik Ana, vzgojiteljica, 29 let;

Čepe Marija, hči delavca, 10 let; Krepek Ivan, železničar v pok., 78 let; Renčelj Zvonko, pos. sin, 18 mesecev, Sirak Ivan, ključavničarski mojster, 80 let; Schifko Terezija, postrežnica, 49 let; Voglar Janez, delavec 24 let; Rodež Ana, zasebnica 70 let; Turk Zvonko, sin kovača d. ž., 5 let; Eler Klara, vdova po zdravniku, 74 let; Kozel Katarina, vdova po kolarju, 65 let; Potočnik Matej, posestnik.

m. Konj ga je brcnil. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 24-letnega delavca Ignaca Žiharja od Sv. Lovrenca na Pohorju, ki ga je konj brcnil in mu strl desno roko.

m. Vlomna tatvina. Pri železničarju Ivanu Gotali v Studencih, Sokolska ulica 39, so vlomili neznan storilec in odnesli za okoli 2000 dinarjev zlatega nakita.

m. Žrtev žeparia je postal posestnik Anton Lah iz Zg. Poljskave. Ko je obedoval v neki tukajšnji gostilni, je prisedel neznanec in se mu na vso moč prilozil. Ko je odšel, je z njim izginila ura z zlato verižico.

Posest

LEPO POSESTVO
24 oraflov, 12 km od Maribora, se po zelo ugodnih pogojih takoj proda. Naslov v upravi. 170

Stanovanje

GOSPODIČNA
se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi. 169

GOSPOD
se sprejme na stanovanje in hrano. Ruška 5-1, levo. Isto tam se sprejmele abonenti na hrano. 172

Malo
DVIROŠČNO STANOVANJE
se odda stranki brez otrok. Milska 4. 177

Stanovanje išče

SOBO IN KUHNJO
s družinami v centru išče družina 3 odraslih oseb. — Orožnova 6, trgovina. 82

Pouk

SLOVENSČINA, NEMŠČINA, ITALIJANŠČINA, FRANCOŠČINA
po lahki, hitri metodi. Individualen pouk, z učenjem uspeh. Aleksandrova 14-1, levo. 167

DOBER DIJAK
poučuje vse predmete za 1. 2. ali 3. l. trg., akademije ali nižje razrede realke proti stanovanju in hrani. Ponudbo na upravo pod »Z. O.«. 173

Službo dobi

DEKLE
ki stane pri starših; oglaš. se naj v knjižarni Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova c. 13. 165

TRGOVSKI POTNIK

v pleteninah se sprejme. Poudarbo pod »Trgovski potnik« na upravo. 83

Zgubljeno

Zgubil se je eden zavitek ZENSKO OBLEKO in moške nogavice v Studencih ob železnici proti gozdu. Proti nagradi naj se odda Šolska 47, Studenci. 175

SPOMNITE SE CMD!

Uredili smo sedaj naš hotel »Konstantinova kopel« tudi za zimo. Sobe, kopeli in hodniki se grejejo, prepiha ni, vse je v sami zgradbi, tudi restavracija. Velika steklena zaprta terasa za izprehajanje pri slabem vremenu.

Zdravjenje je sedaj jako ugodno, ker nikoli ni več ko 20—25 gostov, pa so vam tako vse priprave, kopališča na razpolago. Lepa družabnost, radio, šah, karte, ping-pong, lov, sport, ples itd.

Nesezonske cene. Radi omejenega števila zimskih sob je treba prihod javiti. Nato vam bomo javili najugodnejšo železniško zvezo. 46

Revmatičarji, delamo tudi pozimi!

VARAŽDINSKE TOPLICE

Uredili smo sedaj naš hotel »Konstantinova kopel« tudi za zimo. Sobe, kopeli in hodniki se grejejo, prepiha ni, vse je v sami zgradbi, tudi restavracija. Velika steklena zaprta terasa za izprehajanje pri slabem vremenu.

Zdravjenje je sedaj jako ugodno, ker nikoli ni več ko 20—25 gostov, pa so vam tako vse priprave, kopališča na razpolago. Lepa družabnost, radio, šah, karte, ping-pong, lov, sport, ples itd.

Nesezonske cene. Radi omejenega števila zimskih sob je treba prihod javiti. Nato vam bomo javili najugodnejšo železniško zvezo. 46

Rotovnik Terezija

vdova po državnem uradniku.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, 9. januarja, ob 15.15 popoldne iz mestne mrtnišnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče. Maša zadušnica bo v torek ob 6. zjutraj v magdalenski cerkvi.

Maribor, 7. januarja 1939

176 Sin Karl in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsako beseda 50 nar. enajstih odstotkov za te oglase le dan 6.—. Družbe, predstavitelji in železniški oglasni dne 1.— na besedi. Najmanjši znesek za te oglase le dan 10.—. Obeležiti takšno besedo se računsko določi. Oglasi davek za enkratno objavo znaša dne 2.—. Znesek za mesečni oglas se plačuje takoj pri sročilni objavi, za vse vnositelji v pisno skleni s stroškom ali ne po postopku plačati na delovni račun št. 11.499. Za vse objave odgovore glede malih oglasov se mora priložiti zneska za 3 dni.

Razno	V našem	Prodaj
ALI ŽE VESTE da najboljšo vino dobite le v gostilni »Prešernova klet« v Gosposki ulici. 3948	RESTAVRACIJA »ŠVIGARJA« V PTUJU se odda v našem s 1. aprila t. l. Natančnejša poiznava da- je »Putnik« podružnica v Ptuj. Ponudbe sprejema do 15. februarja t. l. Olepševalno in tujskoprometno društvo v Ptuj. 166	Dobro ohranjeno MOSKO KOLO na prodaj. Cankarjeva 34. 174 Širite »Večernik«

HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna nalozba denarja, ker jamči za vlogo pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulančno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri južnoštajerske hranilnice

Št. Ili ob prevratu 1918

Jože Poljanec, strok. učitelj v pok.

Narodni svet se stalno posloval v palači okrajnega glavarstva, zato sem kar urno stopil tja. Prvega znanca, g. prof. Voglarja, sem prosil, naj me nujno dovede do generala Maistra, kateremu imam velevažne zadeve sporočiti. Prijatelj Voglar je v naglici predrl vse sobe, kjer bi utegnil biti, a povsod so rekli, da je bil tam, pa je pravkar odšel. Poklical je nato mojega brata, kateremu sem obrazložil prvi sovražni akt za našo narodno obrambo v Št. Ili. Prosil sem za nujno pomoč, ker so domačini po številu in orožju preslabi proti morebitnemu napadu, ki se pripravlja v Spilju. Ne mogel bi sam prevzeti odgovornosti za spopad, ki bi bil po razpoloženju naših sodeč nezogibsen, zato sem ukrenil vse potrebno, da se vsak povod sovražnih akcij od naše strani prepreči. Brat je vse moje sporočilo napisal na listek in mi obljubil, da bo njegova prva skrb obvestiti generala Maistra o tej zadevi. Ni bilo časa, da bi se pomenovala o drugih rečeh, no tudi meni se je mudilo domov v Št. Ili.

Tam so me radovedno pričakovali, a žalobno nisem mogel prav nič zanesljivega sporočiti. Vsi smo morali vztrajati pri sklepu, da se ne bomo javno udeleževali in mirno čakali, kaj prinese bodočnost. Druzi dan je ves iz sebe priropilil že-

lezniški čuvaj g. Gačnik k meni in mi potoli najstrašnejši dogodek življenja, ki se mu je pravkar pripetil. Iz Maribora se je pritihovala do čuvajnice neprijavljena lokomotiva s tenderjem in samo enim vozom, iz katerega je skočil vojak s samokresom v roki in mu ga nastavljal naravnost na usta. V smrtnem strahu je moral stati tako dolgo nepremično na svojem mestu, dokler ni prišel drug vlak iz Maribora in odnesel nasilneža proti Spilju. Kmalu smo uganili, kaj vse to pomeni. Še isti dan smo dobili obvestilo, da so naši vojaki zasedli Spilje. Iznenadili so na postaji nemško stražo, jo razkropili in poglani v beg. Tudi iz njihovega glavnega stana v Spiljskem gradu so jih izrinili. Obenem pa so tudi na postaji prevzeli prometno službo slovenski uradniki. Spomnilo me se na stremeljenja g. Hornikega, ki je res dosegel, da je varnostna straža v Št. Ili postala nepotrebna in dočakal, da so odšle v Spilju redne vojaške čete skrbelce za varnost imetja in življenja Sentilčanov. Tudi zapornice nismo več potrebovali. Bil smo v zavetju jugoslovanske vojske, ki pa ni zahtevala nobenega talstva in zaplenjeno žito, ki so ga imeli slovenski kmetje na murskih tlinih, je bilo zopet prosto.

V Spilju se je ustanovil obmejni komisarjat, ki ga je vodil prvi g. dr. J. Stefančič, koroški rojak. Pregled osebnih in blagovnih izkaznic, kontrola prometa sploh, zatiranje tihiotapstva itd. je bilo območje te narodne ustanove. Ker so se

takrat smatralo ženske kot najsposobnejše za tihiotapstvo, so tudi te preiskovali in nekdo je priporočil za ta posel sestro Heleno in Antonijo Raunicher, učiteljici na naši slovenski šoli v Št. Ili in gospodično Elzo Grisdolovo iz Maribora. Vojaške posadke so se večkrat po potrebi službe menjavale. V Lipnici so Nemci zbrali močne vojaške čete, ki so parkrat grozile z napadom na Št. Ili in Maribor. Vselej pa jih je ukrotil general Maister, in sicer tudi z grožnjami. Poveljnik zadnje posadke v Spilju je bil podpolkovnik g. Edvard Vaupotič, prideljena pa sta mu bila poročnika g. Gaberc in g. Cvira. Poslednji komisar je bil g. dr. R. Brenčič.

Mednarodna komisija za določevanje državne krajnice na severu, ki si je izbrala za osnovo razvodnico, je staknila markacijo na grebenu Kresnice proti Št. Ili, mimo cerkve pa proti Čerškemu in Muri. Tako je Št. Ili zopet postal obmejni jezikovna postojanka na severu naše kraljevine Jugoslavije, ki je prevzela vso obmejno upravo v svoje območje.

Zadnja moja naloga, ki bi jo imel še rešiti v Št. Ili, je bil poziv višjega šolskega sveta v Ljubljani z dne 31. sušca 1919., da prevzamem od odpuščenega nadučitelja g. F. Saduja vodstvo šole. Ker pa je imenovan gospod napisal protokol na tako neprimeren kosček papirja, da ga ne bi nikdo smatral za uradni akt, ga tudi jaz nisem. Opozoril sem ga, naj nujno uredi vse uradne knjige, spise in inven-

tar, nakar bova skupno sestavila protokol. Omenjeni listič še danes hranim kot dokaz za čimnično omalovaževanje novega slovenskega uradovanja. Predno pa je prišlo do redne izročitve šolskega vodstva, sem bil brzojavno poklican na deško meščansko šolo v Mariboru. Pustil sem vse, se zopet ločil od rodbine in sledil višjemu pozivu.

V Št. Ili so se med tem časom izvršile velike spremembe. Izmed učiteljev, ki so bili pred in med prevratom tam, ni ostal nihče na šoli. Kraj sam je precej spremenil lice, še bolj pa značaj. Postal je važna državna obmejna točka, posebno za cestni promet. Pridobil je mnogo dobrega, pa tudi mnogo slabega, kakor je to usojeno vsem krajem na državnih mejah. Posebna dika za Št. Ili pa je zdrav razvoj narodne zavesti, ki je vzklila iz boja za obstanek v zgodovinskih dneh prevrata.

Zapisniki o večernih sejah »Narodnega sveta« so se izgubili, kakor sem izvedel od g. duh. svet. E. Vračka. Pismo g. prof. Verstovskega, poveljnika za uk in bogocastje, s katerim sem bil imenovan za poveljnika »Obmejne narodne straže« in pa seznam takratnih stražarjev sem izročil g. prof. Sijancu, ki je zbral podatke in listine iz tistih časov za generala Maistra.

KONEC.